

Grundskoleförvaltningens Säkerhetsrapport 2024

[Huvudrapport]

2024-12-20

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
20241202	1	Dokument samt struktur skapad	MÅ
20241203	2	Förslag på text till läsanvisning, samt sammanfattning, slutsatser och definitioner	MÅ
20241213	3	Kompletterad med sammanfattning – likalydande den som finns i årsrapporten	MÅ
20241218	4	Fastslagen	KJ

Innehåll

1	Läsanvisning.....	4
2	Sammanfattning.....	5
2.1	Övergripande bedömning av säkerhetsområdet	5
2.1.1	Personsäkerhet och personalsäkerhet.....	5
2.1.2	Fysisk säkerhet.....	5
2.1.3	Informationssäkerhet och dataskydd	6
2.1.4	Krisberedskap	6
2.1.5	Civil beredskap	6
2.1.6	Försäkringar	7
3	Slutsatser	8
4	Definitioner.....	10
4.1	Civil beredskap	10
4.2	Civilt försvar.....	10
4.3	Cybersäkerhet	10
4.4	Fysisk säkerhet.....	10
4.5	Höjd beredskap	11
4.6	Informationssäkerhet	11
4.7	Krisberedskap.....	11
4.8	Personsäkerhet	11
4.9	Personalsäkerhet.....	12
4.10	Risk- och sårbarhetsanalyser	12
4.11	Säkerhetsskydd	12
5	Bilagor	13

1 Läsanvisning

Den övergripande bilden av förvaltningens säkerhetsarbete finns att läsa i Grundskoleförvaltningens säkerhetsrapport.

Göteborgs Grundskoleförvaltnings säkerhetsrapport 2024 är indelad i en huvudrapport samt sex (6) tematiska bilagor. Samtliga bilagor har samma innehållsstruktur. Detta för att underlätta läsningen av rapporten i såväl sin helhet som i sina delar.

Syftet med bilagorna är att visa på och förklara det arbete förvaltningen har gjort, gör, samt planerar att göra inom de olika säkerhetsområden som förvaltningen ansvarar för. Tanken är att underlätta en samlad rapportering, verksamhetsanalys och planering, överlämningar vid till exempel introduktion av nya medarbetare, ansvarsflytt och samarbete genom att bland annat skapa spårbarhet i arbetet.

Syftet med säkerhetsrapporten är inte, att den i första hand ska delas i sin helhet, utan att bilagorna ska gå att läsa fristående från varandra. Innehållet i bilagorna är att betrakta som **skyddsvärt** och ska hanteras med den vetskapen.

2 Sammanfattning

2.1 Övergripande bedömning av säkerhetsområdet

Grundskoleförvaltningen bedriver ett systematiserat och strukturerat säkerhetsarbete vilket utgår från lagkrav, styrande dokument samt förvaltningens risker och verksamhetens behov. Detta gör att nivån på säkerhetsarbetet, bedöms vara på en **acceptabel nivå**.

Samtidigt finns möjlighet till förbättring och utveckling inom olika områden inom säkerhetsområdet. Bedömningen gör gällande att fokus för säkerhetsarbetet framöver behöver vara kvalitetssäkring av processer och analyser samt, givet omvärldsläget och ny lagstiftning inom flera områden, en aktiv och dynamisk hållning i säkerhetsarbetet.

Grundskoleförvaltningen följer upp verksamheten för att säkerställa om förvaltningen har säkerhetsskyddad verksamhet eller hanterar säkerhetsskyddsklassificerad information. Bedömningen är att förvaltningen idag inte har någon sådan verksamhet eller information men att förändrat omvärldsläge och myndighetskrav kräver ytterligare fokus på frågorna. Förvaltningen kommer bland annat etablera en tydlig process för säkerhetsskyddsarbetet.

2.1.1 Personsäkerhet och personalsäkerhet

Förvaltningen har en anvisning för personsäkerhetsarbete, där det systematiska och förbyggande arbetet kring hot och våld tydliggörs.

Under 2023-2024 har Arbetsmiljöverket genomfört inspektioner om hot och våld riktad mot skolor. Utifrån det förändrade omvärldsläget behöver arbetet med området personalsäkerhet stärkas under de kommande åren.

2.1.2 Fysisk säkerhet

Förvaltningens process för systematiskt brandskyddsarbete (SBA) har implementerats. Arbetet med att stärka skolornas arbete enligt den pågår. Analys och uppföljning av förvaltningens enheters SBA sker varje år. Under året har förvaltningen haft en funktion med uppdrag om att både följa upp lokalt systematiskt brandskyddsarbete samt arbeta med utbildning och information. Detta har skapat möjlighet att ge ytterligare stöd till skolorna, så att de får möjligheten att uppfylla kraven på deras eget systematiska brandskyddsarbete.

Satsningen på ett digitalt och gemensamt låssystem har gjort det möjligt att samnyttja förvaltningens lokaler under fler timmar på dygnet samt att minska administrationen.

2.1.3 Informationssäkerhet och dataskydd

Grundskolenämnden är ansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker inom nämndens verksamhetsområde. Förvaltningen följer den fastställda anvisningen för förvaltningens dataskyddsorganisation.

Vid årsskiftet hade förvaltningen hittills dokumenterat 66 personuppgiftsincidenter under 2024. Av dessa har 34 anmälts till integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Förvaltningen arbetar med en uppdatering av rutin för personuppgiftsincidenter samt har även tagit fram en rutin för informationssäkerhet i samband med kamerabevakning.

Införandet av NIS2 och annan lagstiftning kommer att påverka förvaltningens arbete med informations- och cybersäkerhet. Detta kommer att kräva åtgärder vad gäller utbildning samt införandet ett systematiskt informationssäkerhetsarbete för att klara direktivets krav.

Grundskolenämndens dataskyddsombud övervakar nämndens följsamhet gentemot dataskyddslagstiftningen. Dataskyddsombudets årsrapport för 2024 färdigställs 2025.

Förvaltningen kommer att följa upp dataskyddsombudets rekommendationer.

2.1.4 Krisberedskap

Förvaltningen har under året implementerat de krisledningsdokument, för krisledning på central och lokal nivå som reviderats under tidigare år. Detta bedöms ha givit ett enklare och tydligare stöd och styrning till förvaltningens verksamheter vad gäller krisledning och stöd till sådan.

Utbildningsinsatsen gällande pågående dödligt våld har fortsatt och ytterligare medarbetare har tagit del av föreläsning och tillhörande övning.

Kunskapshöjande insatser inom pågående dödligt våld är en del av arbetet för att motverka radikaliserings och våldsbejakande extremism.

2.1.5 Civil beredskap

Förvaltningen har vad gäller, såväl krisledning som resursfunktionsuppdrag har deltagit i stadenövergripande krisövning.

Förvaltningen har, liksom övrig verksamhet, som bedriver samhällsviktig verksamhet i Göteborgs stad, i uppdrag att kontinuitetsplanera. Detta arbete har påbörjats.

Arbetet med att ta fram systematik vad gäller övningar inom områdena krisberedskap och civilt försvar kommer att intensifieras under de kommande två åren. Detta i enlighet med Göteborgs stadsplan för civil beredskap 2024-2027.

Arbetet med att bygga det av staden beslutade resursfunktionsuppdraget om samordning av måltider i staden, har pågått under året. Arbetet med detta kommer att fortsätta under 2025.

2.1.6 Försäkringar

Förvaltningen följer upp försäkringskostnader i enlighet med de regelverk som finns i Göteborgs Stad. Under kommande år kommer förvaltningen behöva utveckla det skadeförebyggande arbetet och höja säkerhetskulturen. Så att verksamheterna på ett bättre sätt kan förebygga inbrott och skadegörelse vilket bidrar till färre antal skador, mindre skador och sänkta skadekostnader.

3 Slutsatser

Inriktningen på grundskoleförvaltningens säkerhetsarbete utgår från förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För detta finns en process vilket skapar förutsägbarhet i säkerhetsarbetet. Begreppet *civil beredskap* genomsyrar och sätter inriktning för verksamheten vilket i nuläget också är säkerhetsenhetens mål.

Områden och behov som har bärighet på framtida säkerhetsarbete är ökad styrning från staden, utveckling av samverkan såväl internt inom förvaltningen som med externa parter. Exempelvis desinformation, våldsbejakande extremism och radikaliseringsprocesser, där skolan har ett stort ansvar men utmaningen måste lösas tillsammans med andra samhällsaktörer. Noterbart är att området tangerar det som brukar kallas trygghetsområdet, vilket i sin tur har stor bäring på säkerhetsarbetet där det finns synergieffekter av en ökad samordning med säkerhetsfrågorna.

Satsningen med utbildning kring Pågående Dödligt Våld (PDV) som påbörjades 2023, har fortsatt under året. Ingen specifik hotbild finns gentemot stadens grundskolor. Syftet med utbildningen är primärt att öka den generella säkerhetsmedvetenheten. Sekundärt syfte är också att öka medarbetares kunskap så de förstår sin del i helheten kopplat till proaktiva arbete, riskfaktorer och indikatorer, men också att skapa rådighet och handlingskraft om en attack inträffar.

Det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) är en förutsättning för elevers och medarbetares säkerhet. Förvaltningens former för uppföljning av och stöd till skolornas eget SBA-arbete har under de senaste två åren utvecklats och till största del digitaliserats. Detta har även givit möjligheter till ett kollegialt lärande mellan områden och enheter. En resurs har under året haft i uppdrag att ytterligare stötta lokala enheter genom att arbeta uppsökande med utbildning, stöd och handledning. Detta har gett god effekt och insatsen kommer kvarstå under 2025. Säkerhetsnivån bedöms vara acceptabel, och arbetet behöver samtidigt fortlöpa.

Bland områden som är under utveckling kan nämnas personsäkerhet- och personalsäkerhet.

Fokus har hittills legat på personsäkerhet ur ett arbetsmiljöperspektiv. Givet omvärldsläge och säkerhetsskydd, bedömer förvaltningen att området personalsäkerhet behöver utvecklas under kommande år då personalrelaterade

frågor av berörda myndigheter bedöms vara en av de större sårbarheterna inom samhällsviktiga verksamheter.

I samband med detta kan även nämnas att, givet det nyttillkomna stadenövergripande resursfunktionsuppdraget inom måltidsverksamheten och skärpta myndighetskrav på säkerhetsskyddet, bedömer förvaltningen att arbetet med att ta fram en samordnad process för säkerhetsanalys, säkerhetsplan och säkerhetskultur behöver tas fram och implementeras. Bedömningen är även att detta kommer att ha positiva synergieffekter på arbetet med person- och personalsäkerhet, fysisk säkerhet, informationssäkerhet, beredskap och civilt försvar.

Under december 2024 kommer slutbetänkandet presenteras gällande skolsäkerhetsutredningen (SOU 2024:17). Den samlade bedömningen är i dagsläget att grundskoleförvaltningen kommer att påverkas. Skolväsendet, i sin helhet, kommer på ett tydligare sätt ansvara för att bedriva arbete för att motverka brottsligheten och öka säkerheten inom skolan och i samhället. Det förslås tydligare reglering av det brottsförebyggande arbetet i skolan, vilket även kommer påverka skollagen (2010:800). Även beredskap för allvarliga våldssituationer kommer krävställas samt frågor om undersökning av väskor och anmälningsskyldighet berörs.

2024-12-20

Kristian Johansson

Säkerhetschef

Göteborgs Grundskoleförvaltning

4 Definitioner

4.1 Civil beredskap

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och förberedelser. Den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp, är dimensionerande för den civila beredskapen (Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB)

4.2 Civilt försvar

Civilt försvar är den verksamhet som ansvariga aktörer (till exempel myndigheter, organisationer och företag) genomför för att samhället ska kunna hantera situationer då beredskapen höjs. Civilt försvar är inte en organisation. Verksamheter som bedrivs är exempelvis räddningstjänst, service av kraftledningar, livsmedelsförsörjning, kommunalteknisk försörjning såsom dricksvattenförsörjning och service av avloppssystem med mer. (Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB)

4.3 Cybersäkerhet

Cybersäkerhet (engelska cyber security), tekniker, metoder och processer för att bevara och skydda digitala tillgångar från skador, attacker eller obehörig åtkomst” (Källa: Linköpings Universitet)

4.4 Fysisk säkerhet

Fysisk säkerhet ska skydda mot att obehöriga får tillträde till platser där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs och mot skadlig inverkan på säkerhetskänslig verksamhet. Hur den fysiska säkerheten utformas beror på vad som ska skyddas och mot vilken typ av hot. (Källa: Fysisk säkerhet - Säkerhetspolisen)

Fysisk säkerhet består av flera säkerhetsåtgärder inom byggnadsteknik, mekaniskt inbrottsskydd och säkerhetsteknik som tillsammans förebygger, förhindrar, försvårar, upptäcker och hanterar negativa händelser kopplat till obehörigt tillträde och skadlig inverkan.

- Upptäckande skyddsåtgärder
- Försvårande skyddsåtgärder
- Hanterande skyddsåtgärder

(Källa: Kungliga tekniska högskolan KTH)

4.5 Höjd beredskap

Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Är Sverige i krig råder högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvaret all samhällsverksamhet som ska bedrivas. Regeringen beslutar om höjd beredskap och meddelar beslutet genom radio och TV. Är läget riktigt allvarligt kan även beredskapslarm utlösas. Vid höjd beredskap kan regeringen fatta beslut om att ett antal vilande s.k. fullmaktslagar ska börja användas. När beredskapslarm är utlöst börjar fullmaktslagarna gälla automatiskt. Lagstiftningen ger staten ökade befogenheter att använda samhällets samlade resurser för försvaret av Sverige.

Rekommendation: Använd helst inte begreppet höjd beredskap eftersom det kan vara svårt att förstå innebörden av - använd hellre uttryck som krig eller krigshot som tydligare talar om vad det handlar om.

(Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB)

4.6 Informationssäkerhet

Informationssäkerhet ska förebygga att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter obehörligen röjs, ändras, görs otillgängliga eller förstörs. Informationssäkerhet ska också förebygga annan skadlig inverkan på uppgifter och informationssystem som gäller säkerhetskänslig verksamhet.

(Källa: Säkerhetspolisen, SÄPO)

4.7 Krisberedskap

Krisberedskap och civilt försvar handlar om att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser och krig. Ansvar för uppgifterna delas mellan ett stort antal offentliga och privata aktörer som myndigheter, kommuner, regioner och företag.

(Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB)

4.8 Personsäkerhet

Personsäkerhet är den samlade effekten av de skyddsåtgärder som förebygger, minskar eller eliminerar hot, våld och skador som du som arbetar hos oss kan råka ut för.

(Källa: Göteborgs Stad)

Personlig säkerhet handlar om att skapa trygghet i vardagen för en särskild person. Det kan exempelvis innebära att en medarbetare som känner sig utsatt får byta arbetsuppgifter under en tid eller erbjuds annat stöd för att skapa trygghet. Förebyggande personsäkerhet tar hänsyn till helheten och kan innebära omvärldsbevakning, löpande hot och riskbedömning, fysisk säkerhet,

personlig skyddsutrustning och utbildning.
(Källa: Sunt arbetsliv)

4.9 Personalsäkerhet

Personalsäkerhet ska skydda mot att personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt arbetar i säkerhetskänslig verksamhet.
(Källa: Säkerhetspolisen, SÄPO)

4.10 Risk- och sårbarhetsanalyser

En risk- och sårbarhetsanalys är ett första steg i en kedja för att reducera risker, minska sårbarheter och förbättra vår förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser och extraordinära händelser.

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska enligt lagar och förordningar göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) för ansvarsområdet och för den egna verksamheten.
(Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB)

4.11 Säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot. Det handlar även om att skydda verksamhet som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd.

Om vissa myndigheter och företag i Sverige utsätts för antagonistiska handlingar kan det få betydande konsekvenser för Sveriges säkerhet. Det kan till exempel gälla verksamheter inom rättsväsende, energi- och vattenförsörjning, telekommunikation eller transportsektorn.

Dessa verksamheter kan i sitt uppdrag behöva hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller bedriva annan säkerhetskänslig verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet. Om skyddsvärden i sådana verksamheter röjs, görs otillgängliga eller obehörigen ändras kan det inverka på Sveriges säkerhet. Därför behöver de ett särskilt skydd, säkerhetsskydd.
(Källa: Säkerhetspolisen SÄPO)

5 Bilagor

Bilaga 1: Personsäkerhet och personalsäkerhet

Bilaga 2: Fysisk säkerhet

Bilaga 3: Informationssäkerhet och cybersäkerhet

Bilaga 4: Krisberedskap

Bilaga 5: Civilt försvar

Bilaga 6: Försäkringar

Grundskoleförvaltningen

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: grundskola@grundskola.goteborg.se

